

Iskola | Erkölc | Tudás

A KÖZNEVELÉSI, SZAKKÉPZÉSI, FELSŐOKTATÁSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI RENDSZER ÚJJÁÉPÍTÉSE

Bevezetés

■ A magyar iskola 996-os Szent Márton-hegyi megnyitása óta az embernevelést tűzte maga elé célul. A nevelést a teljes személyiség és általa a közösség (család, nemzet, egyház, emberiség) fejlődésének szolgálatába állította. Pedagógiai kultúrájának köszönhetően volt sikeres és vívta ki magának Európa és a világ elismerését.

■ A rendszerváltoztatást követően a tradíciókkal szemben megjelent, majd megerősödött az az oktatásirányítási filozófia, amely szolgáltatásnak tekinti az iskolai működést, és a humán szférától idegen közgazdasági, minőségirányítási, mérési-értékelési-elszámoltatási mechanizmusokat érvényesít és kényszerít rá. E fel fogás szerint mindig a szolgáltatást igénybe vevőknek (a gyerekek és a szülőknek, illetőleg a fogyasztói társadalmat megtestesítő multinacionális cégeknek) van igazuk, minden tevékenységet az ő elvárásaikhoz kell igazítani, a partneri elégedettséget mindenáron meg-
szolgálni, engedve a könnyebb ellenállásnak, az igénytelenségnek.

■ Ilyen kártevést tapasztalhattunk meg az utóbbi évek oktatásirányításában. A fogyasztók (a választók) kegyeit kereső, gyakran szakmailag hibás intézkedések sorozatát szenvedték el az iskolák. A kötelességteljesítést, az élhető rend és fegyelem megkövetelését száműzték a „reformintézkedések”. Eközben évről évre kevesebb pénz jutott a költségvetésből az oktatási rendszerre. Az eredmények mára a köz- és a felsőoktatásban egyaránt annyira leromlottak, hogy az már legnagyobb nemzeti kincsünket, a szellemi értéink fennmaradását és erősödését veszélyezteti.

■ A társadalmi és értékrendbeli változásokkal szemben az iskola is felkészületlen volt. Azonban képes lett volna megőrizni eredményeit, ha a politikától megkapta volna a szükséges segítséget. Mint ahogyan gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter idején, amikor Trianon után Magyarország a többség támogatását élvező nemzeti oktatás- és kultúrpolitika eredményeképpen volt képes talpra állni. A kormányváltás után ezt az utat kell követnünk. Késlekedés nélkül visszafordítani a kártékony folyamatokat, és megkezdeni az oktatásügy újraépítését a közmegegyezésen nyugvó európai humanista értékek, a természetjog, a kereszténységben gyökerező erkölcsiség talapzatán. A Kereszténydemokrata Néppárt az oktatásügyben ránk váró feladatokat az alábbiak szerint foglalja össze. ■

TARTALOM

ALAPELVEK

- Az oktatási rendszer
- A közoktatási intézmény
- A szakképzés
- A felsőoktatás
- A pedagógus, oktató

CÉLOK

PRIORITÁSOK

VÁLLALÁS

Az oktatási rendszer területei

I. KÖZOKTATÁS

1. Az iskolarendszer szereplői

2. Iskolaszervezet

- Óvoda és bölcsőde
- Általános iskola
- Gimnázium
- Szakközépiskola
- Szakiskola
- Kollégium
- Alapfokú művészetoktatási intézmény
- Pedagógiai szakmai szolgáltató
- Pedagógiai szakszolgálat
- Többcélú intézmény

3. Tartalmi szabályozás

- Nemzeti alaptanterv
- Kerettantervek
- Helyi tantervek
- Érettségi vizsga
- Tankönyvek és taneszközök
- Mérési, értékelési és vizsgarendszer

4. A közoktatási rendszer intézményeinek működése

- Nevelés
- Tanítás-tanulás
- Döntéshozatal
- Tehetséggondozás
- Felzárkóztatás

5. A közoktatási rendszer működése és irányítása

- Miniszter
- Fenntartók
- Oktatási Hivatal
- Országos szakmai intézetek
- Szakmai testületek és szervezetek

6. A közoktatási rendszer finanszírozása

7. Az összmagyarság szolgálata és nemzetközi kapcsolatok

II. FELSŐOKTATÁS

III. FELNŐTTKÉPZÉS

Zárszó

ALAPELVEK

AZ OKTATÁSI RENDSZER

■ kiemelt értékei az erkölcs, a rend, a tudás, az igazságosság, a szabadság, a szektorsemlegesség, minden hátrányos megkülönböztetés elvetése, a „mindenkinek igényei, képességei és törekvései szerint” elv és az ellenőrzött minőség teljes körű érvényesülése; ■ megőrzendő értéke az intézmények szakmai autonómiája ésszerű szabályozottság és korszerű ellenőrzés mellett; ■ értékteremtő, kiemelt ágazat, a társadalom megújító- és hajtóereje, nemzeti és egyetemes kultúránk alkotó eleme, amely sok más terület előtt előbbséget élvez; ■ a közjót és az egyéni célokat egyaránt szolgálja, tiszteletben tartva mások jogait; ■ egyensúlyt teremt a hagyományok és a folytonos megújulás között; ■ igénybe vétele ingyenes és a gyermekek részére legalább 16 éves korig köteleesség; ■ fenntartása az állam elsődleges kötelezettsége és felelőssége, amelyből jogok is következnek; ■ az ember áll a középpontjában: a gyermek és a pedagógus, továbbá a szülő, akiknek kötelelességeik és jogaik egységet alkotnak; ■ a köz-, a szak- és a felsőoktatás, valamint a felnőttképzés az oktatási rendszer egymásra épülő szerves része.

A KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNY

■ tudás-, érték- és kultúráközvetítő nevelő intézmény, amely a gyermekek érdekeit szem előtt tartva pedagógiaiailag szükséges szolgáltató funkciókat is betölt; ■ feladata az értékelvű nevelés a családdal együttműködve és azt segítve, valamint a műveltség alapjainak elsajátíttatása; ■ célja a test, a lélek és a szellem arányos fejlesztésével a személyiség és a közösségek harmóniájának elősegítése.

A SZAKKÉPZÉS

■ az oktatási rendszer szerves része, amelyben érvényesül valamennyi alapelv; ■ kitüntetett feladata a munka becsületének helyreállítása, az újítások serkentése, a társadalom szakmai munkaerőigényének biztosítása.

*Középpontban az **ember** áll: a gyermek és a pedagógus, továbbá a szülő, akiknek kötelelességeik és jogaik egységet alkotnak.*

A FELSZŐOKTATÁS

■ az ország szellemi, morális és kulturális építésének kiemelt terepe; ■ kitüntetett feladata a szellemi tőke gyarapítása, a tudományok művelése, az oktatás, a kutatás és az innováció egységén a fejlődés előmozdítása, a közjóért cselekedni kész értelmiség képzése és az ország felsőfokú szakemberigényének biztosítása; ■ az oktatási rendszer szerves része, és a pedagógusképzés révén a közoktatás minőségének megalapozója.

A PEDAGÓGUS, OKTATÓ

■ példamutató személyiségével az oktatási rendszer első számú működtetője, a gyermekek (diákok) mellett legfontosabb szereplője, akit megilletnek az ehhez szükséges anyagi és morális társadalmi létfeltételek; ■ az alapelvek csak akkor érvényesülhetnek, ha azokkal a többségük azonosul; ■ a célokat csak akkor érhétjük el, ha azokat a többségük magáévá teszi és munkájával elősegíti.

CÉLOK

- Az intézményekben valósuljon meg az ismeretek, a kompetenciák és az erkölcsi rend harmóniája, ezen értékek elsődlegessége.
- Az oktatási rendszer sikeres működésének eredményeképpen a végzettek legyenek képesek és készek személyiségük és közösségeik gazdagítására, tudásuk megújítására egész életükön át. Ismerjék meg önmagukat, és legyenek képesek megóvni-megerősíteni személyiségük harmóniáját.
- Minél több tehetség bontakozzék ki, minél több területen, hogy alkotómunkával javakat tudjanak teremteni. Senki se kallódhasson el.
- Minden egyes fiatal végezhesse el a képességeinek megfelelő sikerességgel az iskoláit.
- A korosztályok egyre növekvő hányada fejezze be eredményesen a középiskolát.
- Minden korosztály közel felének legyen lehetősége felsőfokú tanulmányokat folytatni államilag finanszírozott formában.
- A felső-, a köz- és a szakoktatás mérhető teljesítménye emelkedjék a világranglista élvonalába.
- A felső- és a közoktatás, különösen a szakképzés társadalmi presztízse emelkedjék ismét a leginkább megbecsült kategóriák közé.

- Minden intézmény rendelkezék rendeletben szabályozott infrastruktúrával, eszközökkel, sportlétesítményekkel.
- Az oktatási rendszer finanszírozásának GDP-arányos százaléka haladja meg az EU legfejlettebb országaiét.
- A pedagógus pálya váljék vonzóvá és keresetté, mert a célokat csak így érhetjük el.

Prioritások

- *Teljes ember nevelése erkölcsre, tudásra, egészségre*
- *A szakképzés eredményes és funkcionális működésének lehetővé tétele*
- *Tehetségek felkutatása és fejlesztése*
- *Leszakadás megakadályozása*
- *A pedagógusok, oktatók megbecsülésének és tekintélyének helyreállítása*

VÁLLALÁS

- A magyar közoktatás javától szerkezetileg és tartalmilag idegen, ideológiai alapon erőltetett, hatalmi szóval elrendelt átalakítások helyett a neveléstörténetünkben bevált, régóta sikeres hagyományos értékeket őrizzük és fejlesztjük, visszaállítjuk az „esélyegyenlőség” jegyében újabban lefelé nivellált magyar közoktatás egykori „felemelő” szerepét a széles és igényes szakmai közvéleménynek és az értelmiségnek a döntések előkészítésébe történő bevonásával.
- A leszakadt vagy leszakadóban levő rétegek gyermekeinek eredményes tanulásához, fejlődéséhez új esélyt teremtünk.
- A nevelést-oktatást nem közgazdasági értelemben vett szolgáltatásként kezeljük, hanem mint a társadalom megbízásából és felhatalmazásával, szakmai felkészültségük és emberi kvalitásaik alapján a köz bizalmát és tekintélyét élvező, szolgálatot teljesítő szakemberek által végzett és irányított közfeladatot.

I. KÖZOKTATÁS

1. Az iskolarendszer szereplői

- Gyermekek, tanulók, diákok, akik kötelességeiket teljesítik és jogukat élvezik. Emberi méltóságukból eredően sem lelki, sem fizikai értelemben nem alázhatók meg. Jogi nagykorúságuk eléréséig vezethetők és vezetendők.
- Pedagógusok, oktatók, akik a rendszerben kiemelt szerepet játszanak, hogy teljes személyiségükkel és munkájukkal a gyermekek, ifjak egészséges fejlődését szolgálhassák. Szakmai érdekvédelmükről regionális és országos szinten szervezett szakmai köztestület (Pedagóguskamara) gondoskodik. A pedagógusok kötelező továbbképzését legalább 80%-ban a központi költségvetés fedezi.
- A közoktatási rendszer céljainak szolgálatába állított pedagóguspolitika (kiválasztás, képzés, bérezés, továbbképzés, életpálya) a programunk egyik sarokköve.
- Szülők, akik a nevelés eredményességéért első helyen viselik a felelősséget, és akik a közoktatási intézmények kiemelt partnereiként véleményező és javaslattevő szerepben kapcsolódnak be az iskolák tevékenységébe. ■ Egyéb dolgozók, akiknek munkáját az oktatási rendszer céljai, alapelvei és prioritásai határozzák meg. A szereplők érdekeit össze kell egyeztetni úgy, hogy a gyermekek, tanulók közös érdekei mindig elsőbbséget élvezzenek.

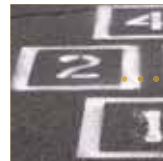
2. Iskolaszervezet

ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

- Minden településen, ahol legalább nyolc ilyen korú gyermek szülei igénylik, működnie kell legalább egy csoportnak. Az óvodáskor kezdete a harmadik életév, vége a hetedik életév. A bölcsődéskor kezdete az öt hónapos életkor, vége a harmadik életév. A bölcsőde alapfeladata a gondozás és az életkornak megfelelő szokások kialakítása. Az óvoda legfontosabb feladata az anyanyelvi készségek fejlesztése és a játékos tanulás. Szükség esetén óvoda és bölcsőde összevontan is működtethető.

ÁLTALÁNOS ISKOLA

- Négyéves alsó és négyéves felső tagozata, összesen nyolc évfolyama van. Kilencedik (továbbképző) évfolyam területi szervezésben működhet a középfokú oktatásra történő felkészítés céljából.
- Az alsó tagozat kiemelt célja és feladata az alapvető kompetenciák életkornak megfelelő fejlesztése. ■ A második évfolyam végétől ismét lehet osztályozni, és megszűnik az évismétlés tilalma.
- A felső tagozat kiemelt célja a kompetenciák fejlesztésének folytatása a szaktárgyi tanulmányokba történő fokozatos bevezetéssel.

- Az általános iskola együttesen (integráltan) nevel minden gyermeket, de a sajátos vagy speciális nevelési igényűekkel való foglalkozást – akiknek létszáma nem haladhatja meg a 10%-ot – külön szakemberek segítik. ■ A 10%-nál magasabb arányszám illetve súlyos fogyatéknél esetén a sajátos nevelési igényű gyerekeket öt, legfeljebb nyolc fős csoportokban lehet nevelni. Emellett fenn kell tartani és szükség szerint fejleszteni a speciális intézményhálózatot.
- A hátrányos helyzetű zónák iskolái az államtól kiemelt szakmai és anyagi segítséget kapnak.
- Minden településen, ahol legalább nyolc gyermek szülei igénylik, működnie kell alsó tagozatnak. Alacsony létszám esetén az alsó tagozat összevont osztállyal is működhet. ■ Alsó tagozatos osztálylétszámok: 8 és 24 között. Felső tagozatos osztálylétszámok (kivéve a kistélepüléseket): 16 és 32 között. ■ A negyedik évfolyam után szükség esetén továbbképző évfolyam szervezhető.

GINNÁZIUM

- Funkciója a széles alpműveltség megszerzésének elősegítése, az értelmiségi pályákra, felsőfokú továbbtanulásra történő előkészítés. Felkészít az érettségi vizsgára. ■ Többféle (például humán, reál) gimnázium szervezhető.
- Csak megfelelő tanulmányi eredmény birtokában nyerhető felvétel. ■ Össze kell vonni a gimnáziumi felvételi vizsgákat és az általános iskolában folytatott méréseket. ■ A gimnáziumnak általában négy évfolyama van. ■ Osztálylétszámok: általában 18 és 36 között.
- A hat és a nyolc évfolyamos gimnáziumok mélyebb tudást közvetítenek és magasabb követelményeket támasztanak a diákokkal és a tanárokkal szemben. A kritériumokat az érdekeltek bevonásával szakemberek dolgozzák ki, és ezeket jogszabály rögzíti.
- Az általános iskola és a hat vagy nyolc évfolyamos gimnázium megfelelő évfolyamain az átjárás rugalmas. ■ Az esetleges lemaradást a tanulónak külön munkával kell pótolnia, amiben a fogadó iskola tanárai egyéni foglalkozások keretében és türelmi idővel segítik.

*A közoktatási rendszer céljainak szolgálatába állított
pedagógus-politika (kiválasztás, képzés,
bérezés, továbbképzés, életpálya)
a programunk egyik sarokköve.*

SZAKKÖZÉPISKOLA

- Funkciója az alpműveltség megszerzésének elősegítése, a munkavállalásra és elsősorban szakirányú felsőfokú továbbtanulásra történő előkészítés. Felkészít az érettségi vizsgára.
- Biztosítja az általános műveltség alapjainak megszerzését és felkészít a szakmai specializáció megkezdésére.
- Az általános iskolát eredményesen elvégzett tanulók felvételi vizsga nélkül, esetenként sikeres alkalmassági vizsga után kezdenek meg tanulmányaikat a szakközépiskolában.
- Osztálylétszámok: általában 18 és 36 között.
- A szakközépiskola és a gimnázium megfelelő évfolyamain az átjárás szabad. Az esetleges lemaradást a tanulónak külön munkával kell pótolnia, amiben a fogadó iskola tanárai egyéni foglalkozások keretében és türelmi idővel segítik.

SAKISKOLA

- Funkciója a középfokú szakképesítés megszerzésének elősegítése az alpműveltség szélesítése mellett.
- Az általános iskolát eredményesen elvégzett tanulók felvételi vizsga nélkül, esetenként sikeres alkalmassági vizsga után, szükség szerint felzárkóztató év után kezdenek meg szakiskolai tanulmányaikat.
- A szakiskolának legfeljebb öt, kivételesen minimum 2,5 évfolyama van, belső szerkezete változó.
- Osztálylétszámok: általában 18 és 32 között.
- A szakmai gyakorlatot a tanulók az alapozás időszakában általában iskolai tanműhelyben, a specializáció szakaszában döntően cégeknél, vállalkozóknál végzik.
- A vállalkozásokat jelentős adó- és egyéb kedvezményekkel kell ösztönözni a gyakorlatok befoga-

dására és a pályakezdők alkalmazására.

- A térségi integrált szakképző központok helyét és feladatait szervesen be kell illeszteni a közoktatás, a szakképzés és a munkaerő-piaci képzés rendszerébe.
- A szakképzésben részt vevő valamennyi diák tanulmányi eredményétől függő mértékben ösztöndíjat kap.
- A hiányszakmákban az ösztöndíj mértéke jelentősen meghaladja az átlagot.
- Az ösztöndíjakat és az egyéb támogatási formákat az ösztöndíjrendszer és a munkaerő-piaci alap aktív eszközeiből integrált új rendszerben kell biztosítani.
- A szakiskola és a középiskolák megfelelő évfolyamain az átjárás szabad. Az esetleges lemaradást a tanulónak külön munkával kell pótolnia, amiben a fogadó iskola tanárai egyéni foglalkozások keretében és türelmi idővel segítik.

*A szakiskolában és szakközépiskolában folyó szakképzés
a közoktatás kiemelt feladata.*

KOLLÉGIUM

- Önálló nevelőintézmény, amely iskolával összevontan is működhet.
- Funkciója a lakóhelyétől távolabb tanuló vagy szociális okok miatt a családtól elszakadt fiatalok nevelésének, alpműveltségük megszerzésének, egyéni és közösségi céljaik elérésének segítése a családdal és az iskolával együttműködve.
- A kollégiumok jellemzően országos beiskolázással, átlagban heti hat napon keresztül működnek, aminek fedezetét a központi költségvetés biztosítja.
- A férőhelyek számát növelni, az épületek állagát és a felszerelések színvonalát gyors ütemben javítani kell.

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY

■ A művészeti nevelés elengedhetetlen a harmonikus személyiség-fejlesztésben, kitüntetett eszköz a leszakadás megakadályozásában.

Mindkettő a közoktatás kiemelt feladatai között szerepel.

■ Az alapfokú művészetoktatási intézmény funkciója a művészeti nevelés kiegészítése minden azt igénylőnek, továbbá a művészetek terén tehetséges gyerekek, fiatalok felkutatása és fejlesztése.

■ A szülők csekély mértékű térítéssel járulnak hozzá az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó művészeti neveléshez.

■ A művészetoktatási intézmények alkotó- és előadóművész tevékenységét külön pályázati rendszer segíti.

PEDAGÓGIAI SZAKMAI SZOLGÁLTATÓ

■ A pedagógiai szolgáltatásokat (szaktanácsadást, tájékoztatást, tantárgygondozást, információs szolgáltatásokat, továbbképzéseket, versenyek szervezését stb.) döntő mértékben a megyei közgyűlések és országos szakmai intézet irányításával működő pedagógiai intézetek látják el. Az intézetek szolgáltatásai az igénybe vevő iskolák és pedagógusok részére ingyenesek. A nem kötelező keretbe vont továbbképzéseket üzleti alapon egyéb szervezetek is végezhetik.

PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT

■ A regionális, megyei vagy kistérségi szinten szervezett szakszolgálat funkciója mindazoknak a kiegészítő feladatoknak a szakszerű ellátása, amelyek meghaladják a képzett pedagógusok kompetenciáit. Kiemelt feladatai: nevelési és pályaválasztási tanácsadás gyerekeknek és szülőknek, logopédiai szakszolgálat, fejlesztő pedagógusi szakszolgálat, gyógypedagógiai tanácsadás, gyógytestnevelés, gyógytorna, szakértői és rehabilitációs bizottságok működtetése az eltérő képességű gyerekek diagnosztizálására, krízistanácsadás.

■ A pedagógiai intézet és a pedagógiai szakszolgálat egy intézmény keretében is működhet kétféle profillal.

TÖBBCÉLÚ INTÉZMÉNY

■ A közoktatási rendszer intézményei alapesetben önállóak és egyprofilúak, a gyermekek, tanulók létszáma átlátható az intézmény vezetősége és pedagógusai számára. ■ A kölcsönös megelégedésre működő többcélú intézmények létszámuktól függetlenül továbbra is folytatják tevékenységüket. További nagy intézmények létrehozása, szervezése lehetséges, de nem cél.

3. Tartalmi szabályozás

NEMZETI ALAPTANTERV (NAT)

- Funkciója minden magyar iskolába járó gyermek és fiatal számára az egységes nemzeti alapműveltség legfontosabb elemeinek neveléstudományi megalapozása és rendeleti úton történő biztosítása. A kerettantervek készítőinek szóló szakmai-irányítási dokumentum.
- A NAT ismét kiegészül a mindenki számára kötelező minimális tananyaggal. A tantervek újrafogalmazásakor egyensúlyt kell teremteni az értékhorozó hagyományos és a mai kor által megkövetelt új tartalmak között, s azt öt-tízévenkénti korrekcióval fenn kell tartani.

KERETTANTERVEK

- A NAT alapján készül, kötelező érvénnyel bíró, többfunkciójú szakmai-irányítási dokumentumok. Az általános iskolára két-háromféle, a gimnáziumra ugyanennyi, a szakközép- és szakiskolára négy-ötféle kerettanternv készítése indokolt.
- A kerettantervek kijelölik a tankönyvek meghatározó tartalmát. Legalább 10%-nyi időkeretben szabadságot biztosítanak az iskolának a tananyag kiválasztásában.
- Az iskolák egyedi engedéllyel eltérhetnek a kötelező kerettantervtől.
- A kerettanterveket a szakmai köztestület javaslatára az oktatási miniszter adja ki.

HELYI TANTERVEK

- A helyi tantervek alapesetben csak a mintegy 10%-os szabad keretről rendelkeznek.
- Azok az iskolák, amelyek önálló kísérletbe kezdenek vagy egyik kerettantervet sem tudják elfogadni, helyi tantervet alkothatnak, és szakmai akkreditáció (egyedi engedély) esetén jogosultak a szerint tanítani.

*Minden
jóvähagyott tankönyv
ingyenes lesz.*

ÉRETTSÉGI VIZSGA

- Az érettségi egységes állami záróvizsga, amely alapfeltétele a legtöbb munkakör betöltésének.
- Felsőfokú tanulmányok megkezdéséhez emelt szintű érettségi szükséges. Az emelt szint minden tantárgyból magában foglalja az alapszintet: a felkészülés és maga a vizsga nem válik időben és térben ketté.
- A vizsga objektivitását és összemérhetőségét megőrizük.
- Megszűnik az előre hozott, megmarad a javító-, pótló- és a színtemelő vizsga.
- Az érettségi követelmények a közismereti és szakképzési tárgyak szabályozott konvertálhatóságával biztosítják a közoktatási és a szakképzési rendszer rugalmas átjárhatóságát.
- Az érettségi tárgyak összetétele és száma szakmai vita eredményeképpen változhat.
- A választható vizsgatárgyak száma jelentősen csökkenni fog.
- Egyszerűbbé válik a vizsga adminisztrációja.
- A változások két év türelmi idő után léphetnek érvénybe.

TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK

- Megmarad, de egyszerűsödik a tankönyvjóváahagyás rendszere. Az engedély általában öt évre szólhat.
- Egy tantárgyhoz egy-egy évfolyamon alapesetben legfeljebb három tankönyvet lehet engedélyezni.
- Támogatás a szerzőnek jár, nem a kiadónak.
- A szakképzési tankönyvek zömének helyét fokozatosan a digitális tananyag veszi át.
- A nemzetiségi és a gyógypedagógiai tankönyvek ingyenessé válnak 2011-től.
- Minden jóvähagyott tankönyv ingyenes lesz.

MÉRÉSI, ÉRTÉKELÉSI ÉS VIZSGARENDSZER

- A gazdasági válság éveiben átmenetileg csökkenteni kell a nemzetközi méréseken való részvételünket.
- Az általános iskolai mérések rendszerét össze kell kapcsolni a középiskolai felvétellikkal.
- Az iskolai helyi vizsgarendszerek fejlődését pályázatokkal kell ösztönözni.
- Az emelt szintű érettségi mellett az egyetemek szóbeli felvételi vizsgát is tarthatnak.

4. A közoktatási rendszer intézményeinek működése

NEVELÉS

*A teljes ember nevelése erkölcsre, tudásra, egészségre
a közoktatás első számú feladata.*

■ Kiemelt figyelmet és támogatást élveznek a közelmúltban elhanyagolt nevelési feladatok: az erkölcsi, a közösségi, az egészségnevelés, valamint a hazaszeretetre nevelés. ■ Az intézmény működési szabályai a rendnek, a fegyelemnek és a köteleességteljesítésnek kedveznek.

■ Meg kell teremteni a normaszegő tanulók büntetésének lehetőségét: a közösségre bizonyítottan veszélyes fiatalokat kis létszámú osztályokban kell nevelni, képezni. ■ Meg kell teremteni a fiatalokú bűnelkövetők intézményes nevelésének kereteit.

TANÍTÁS – TANULÁS

■ A tanítás célja a tanulás elősegítése, amelyhez a pedagógus saját szakmai döntése szerint választ az iskola pedagógiai programjához illeszkedő estközöket és módszereket. ■ A házi feladat módszer-tani kérdés, azt törvény útján nem kell szabályozni. ■ A tanítás-tanulás folyamatának szakszerű megtervezése, a tanmenetek írása és folyamatos felülvizsgálata a tanár alapvető szakmai kötelessége. ■ Az értékelés, osztályozás módjáról a neveléstudomány eredményeinek mérlegelésével intézményi szinten kell dönteni az osztályozás általános érvénye mellett.

■ A nem szakrendszerű oktatás szakmailag hibás bevezetése és kiterjesztése helyett valamennyi tanítási órán hangsúlyos szerepet kell kapnia a képességek és készségek fejlesztésének, amire a külső szakmai ellenőrzés mellett az új, kötelező kerettantervek és jóváhagyott tankönyvek jelentik a biztosítékot.

■ A digitális taneszközök használata kívánatos, arról a tanár szakmai mérlegelés alapján szabadon dönthet az iskola pedagógiai programjában foglaltak szerint.

DÖNTÉSHOZATAL

■ A közoktatás működési alapelve a demokrácia érvényesülése minden szinten, amit az előkészítésben zajló széles körű konzultáció, a testületi döntések prioritása és a megfelelő kontroll biztosít.

■ Az érintettek véleményét mind az intézményekben, mind az oktatáspolitikai döntések esetében már az előkészítés folyamatában ki kell kérni, s azt mérlegelve kell az intézkedéseket meghozni.

■ A közoktatási intézmények döntés-előkészítés folyamatába a nevelőtestület minden tagját be kell vonni.

■ Országos szakmai ügyekben kitüntetetten a szakmai köztestület, a Közoktatás-politikai Tanácsé, a felsőoktatásban a professzorok választott testületei és a parlamenti pártoké a javaslatlattétel, majd a véleményezés joga. ■ A döntéshozatali mechanizmusokat és szinteket törvénynek kell rögzítenie.

Digitális taneszközök használata

TEHETSÉGGONDOZÁS

A tehetségek felkutatása és fejlesztése a közoktatás kiemelt feladata.

- Az iskolák minden tanévben regisztrálják az e körbe tartozó tanulókat és egyéni fejlesztésükre tervet készítenek. Az eredményekről évente meghatározott rend szerint számot adnak.
- A tehetségfejlesztésben együttműködnek a Nemzeti Tehetségsegítő Tanáccsal.
- A tehetséggondozásban szükséges egyéni bánásmód pénzügyi kereteit a költségvetés biztosítja. ■ A nyolc és hat évfolyamos gimnáziumok a kognitív tehetség fejlesztésének szolgálatába állított intézmények, működésüket ez a feladat határozza meg. ■ Egyéb tehetséggondozó intézmények létrejöttét a kormányzat segíti.

FELZÁRKÓZTATÁS

A leszakadás megakadályozása a közoktatás kiemelt feladata.

- A hátrányos helyzetű térségek közoktatási intézményeinek eredményesebb működésére, a gyerekek leszakadásának megakadályozására szakmailag megalapozott és ellenőrzött programokat és forrásokat biztosítunk. Előnyt élvez e téren a hagyományörzés, a művészeti és az egészségnevelés, valamint a szakképzés kiemelt támogatása.
- Az iskolák minden tanévben regisztrálják az e körbe tartozó tanulókat és egyéni fejlesztésükre tervet készítenek. Az eredményekről évente meghatározott rend szerint számot adnak.
- Cél, hogy a legtöbb gyermek integráltan nevelhető-képezhető legyen, mire középiskolába kerül.
- Cél, hogy a hátrányos helyzetű fiatalok legalább 90%-a megszerze első szakmáját 18-20 éves korára, vagy tovább tudjon tanulni.
- A tehetséges cigány gyermekek értelmiségi pályákra irányítását külön ösztöndíj-programmal kell segíteni és annak hasznosulását évente ellenőrizni.

5. A közoktatási rendszer irányítása

MINISZTER

■ Az ágazatot irányító és felügyelő miniszter egyetemleges felelősséggel tartozik a köz-, a szak- és a felsőoktatás, valamint a felnőttképzés törvényes, eredményes, a fenti alapelveknek és céloknak megfelelő működéséért. E felelősségből adódó vezetési funkcióit, kötelezettségeit és jogait a minisztérium és más szervezetek útján, valamint egyénileg gyakorolja.

FENNTARTÓK

■ Intézményfenntartó lehet az állam, az önkormányzatok, az egyházak, alapítványok, és más jogi vagy magánszemélyek. ■ Feladataik, jogaik és kötelezettségeik elsősorban a szabályos működés biztosítására, a fejlődés előmozdítására, az igazgatók kinevezésére és az intézmények helyi vagy egyéb sajátosságainak megjelenítésére vonatkoznak.

OKTATÁSI HIVATAL

■ Feladatai: a törvényességi (hatósági) ellenőrzés, az akkreditációs (engedélyeztetési) eljárások szervezése, a külső szakmai ellenőrzés és a vizsgarendszer működtetése. A külső szakmai ellenőrzést a szakértői hálózaton és az országos mérési-értékelési mechanizmusokon keresztül végzi.

ORSZÁGOS SZAKMAI INTÉZETEK

■ Feladatuk az oktatási rendszer szakmai munkájának tudományos megalapozása, segítése.

SZAKMAI TESTÜLETEK ÉS SZERVEZETEK

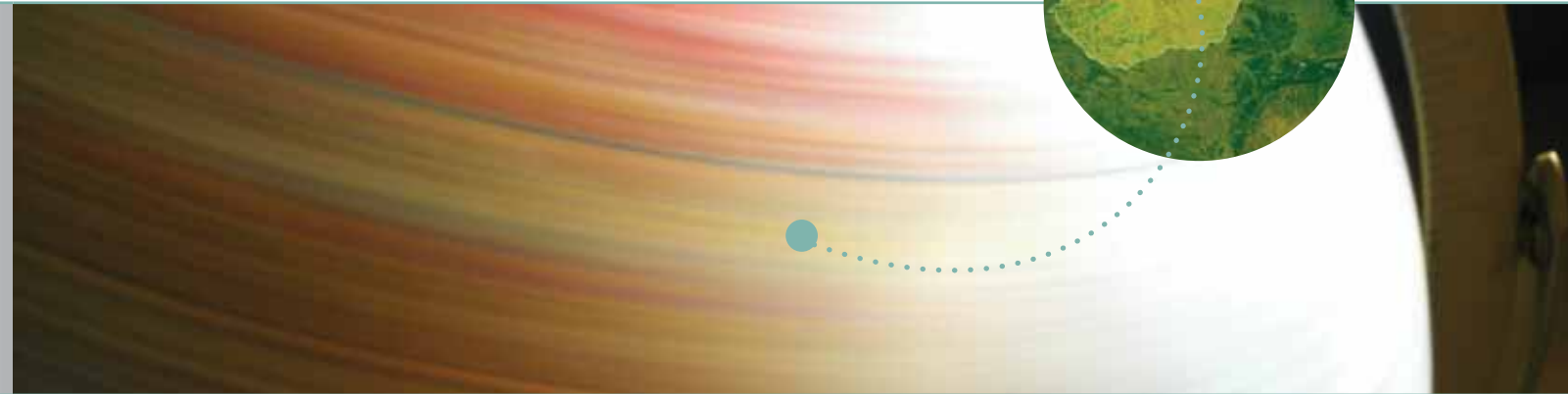
■ Az eredményesen működő szakmai szervezetek mellett a Pedagóguskamara kitüntetett feladatává kell tenni a szakmai érdekképviseletet a döntés-előkészítésben és döntéshozatalban.

6. A közoktatási rendszer finanszírozása

- A finanszírozás alapja a tanulói létszám, a csoportszám és a feladatok együttesen.
- A pedagógusbéreket a központi költségvetés biztosítja közvetlenül, szektorsemlegesen.
- Az önkormányzati intézmények működési és fejlesztési költségein az állami költségvetés és a fenntartó arányosan osztozik.
- Az egyházi oktatási intézmények működési és fejlesztési költségeit a központi költségvetés fedezi az állami, önkormányzati intézményekkel azonos mértékben. ■ Az alapítványi és egyéb iskolák működési és fejlesztési költségeiről a térítési díjak, önkormányzati támogatások és pályázati források mellett a fenntartók gondoskodnak. ■ A nem kötelező feladatok ellátásának fedezetére pályázatok nyújtanak részben vagy egészben anyagi támogatást. ■ Felül kell vizsgálni és a prioritások szolgálatába kell állítani az EU-forrásokat.

7. Az összmagyarság szolgálata és nemzetközi kapcsolatok

- Az állam a központi költségvetésen keresztül ösztöndíjakkal, továbbképzésekkel, kollégiumi férőhelyek biztosításával és pályázati rendszerrel segíti az összmagyarság nyelvi és nemzeti identitásának őrzését és erősödését az országhatáron kívüli területeken is.
- Minden tanulónak legalább egy alkalommal támogatott tanulmányi kirándulás keretében el kell jutnia határon túli magyarlakta területekre. ■ A nemzetközi kapcsolatokat ösztöndíjakkal és pályázatokkal, a testvérintézmény-rendszer támogatásával, itthon szervezendő nemzetközi rendezvények ösztönzésével és a nemzetközi szervezetek munkájában való intenzívebb részvétellel erősítjük. ■ Kiemelt szerepet kapnak a szomszédos országokkal ápoltnak a szakmai kapcsolatok.

II. FELSŐOKTATÁS

■ Az egyetemek feladata az új értelmiségi nemzedék oktatása, képzése, továbbá a tudományos kutatás. Az oktatók munkaterhelése és díjazása e szempontok szerint történik. ■ A főiskolák alapfeladata a gyakorlatorientált három- vagy négyéves alapképzés.

■ Az ún. bolognai rendszer felülvizsgálatát az első végzett évfolyam tapasztalatai alapján 2011-ben meg kell kezdeni. ■ A felülvizsgálat hangsúlyos területe a tanárképzés és a szakoktatóképzés. Az esetleges átalakítás célja, hogy az az alapelveket és a prioritásainkat szolgálja.

■ Rövid távon az adott korosztály több mint fele államilag finanszírozott helyen végezzen felsőfokú tanulmányokat, s nagyobb hányaduk szerezzon mesterfokú diplomát. ■ A bekerülés az emelt szintű érettségi mellett – szakoktól függően – a szóbeli felvételi vizsga eredményétől függ. A munka világából jelentkezők eltérő felvételi szabályok alapján is bekerülhetnek a felsőoktatásba.

■ Az állami finanszírozás jelenlegi – fejkvótára alapított – szabályozása felülvizsgálatra szorul, amelynek alapját több más elem mellett az adott képzés költségei, az adott szakma munkaerő-igénye és a felsőoktatási intézmény kutató-fejlesztő tevékenysége képezik.

■ A költségvetésen kívül és az EU-források mellett érdekeltté kell tenni a gazdasági szférát a felsőoktatás finanszírozásában. Meg kell szüntetni a PPP programokat azok hosszú távon előnytelen feltételei miatt.

■ Az egyetemi, főiskolai vezetők vezetői megbízásának időtartama három év, a megbízás egy alkalommal (egy újabb ciklusra) meghosszabbítható. ■ Az egyetemi autonómia a szenátus, illetve a kari, egyetemi tanácsok szuverenitásában, önálló szakmai döntéshozatalában testesül meg tantervi, tartalmi, személyi és költségvetési kérdésekben. ■ A MAB működését egyszerűbbé kell tenni, felépítését racionalizálni. ■ Felül kell vizsgálni az intézményi integrációt, és lehetővé kell tenni az esetleges módosításokat.

III. FELNŐTTKÉPZÉS

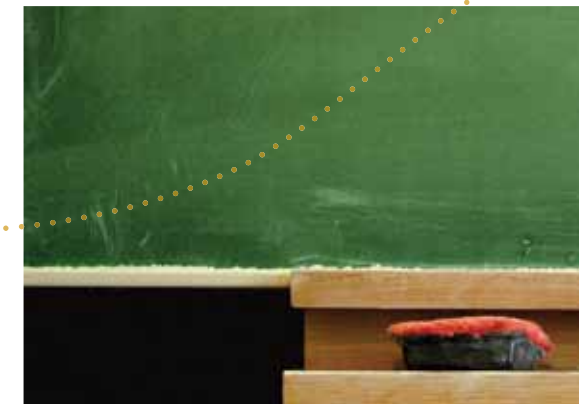
■ Célja a társadalom haladásának, mobilitásának, az egyéni életutak segítésének, a fejlődő gazdaság igényei kielégítésének biztosítása az egész életen át tartó tanulás útján. ■ A felnőttképzés a közoktatás alapelveit, céljait és prioritásait követi. ■ Irányítása és koordinálása az oktatásért felelős miniszter feladata.

■ Az iskolarendszerű felnőttképzésben az első szakma megszerzése ingyenes. ■ Az át- és továbbképzések forráshelyei szükség szerint megoszlanak a képző helyek, a munkáltatók, a munkavállalók és a költségvetés között.

Zárszó

■ Az oktatási rendszer gyors átalakulásához és ezen elveknek megfelelő működéséhez nem csak törvénymódosításokra, hanem új, keretjellegű törvényekre is szükség van.

Budapest, 2009. október ■ A KDNP OKTATÁSI MUNKACSOPORTJA

Impresszum

KIADJA:

Barankovics István Alapítvány

FELELŐS KIADÓ:

Pintér György

Barankovics István Alapítvány

1091 Budapest, Kálvin tér 8. II. 13.

Tel: 06-1/323-0607

Fax: 06-1/323-0608

www.barankovics.hu

ELÉRHETŐSÉGEINK:

Országgyűlési Irodaház

Kereszténydemokrata Néppárt frakció

1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

Tel: 06-1/441-5740

Fax: 06-1/441-5856

A tézisekkel kapcsolatos észrevételeit

kérjük, küldje meg a

csilla.molnar@parlament.hu címre.

FOTÓK:

Németh Kata, Oktatáspolitikai-archív

GRAFIKAI TERVEZÉS

www.balasdesign.hu

2009.

*A kiadvány megjelenését támogatta a
Barankovics István Alapítvány*